

Ing. Anton Zore:

Kmetijstvo na Kočevskem

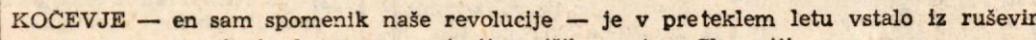
ZEMLJA IN PODNEBJE
NA KOČEVSKEM

Zaradi razmer v času vojne in razvoja povojnega gospodarstva so nastale v kmetijstvu okraja Kočevje v primerjavi s predvojnem stanjem bistvene razlike. To se odraža tako v strukturi kmetijskih zemljišč, kakor pri usmeritvi in intenzivnosti kmetijske proizvodnje. Zato je namen tega opisa, da prikažemo obstoječe stanje in nakažemo možnosti izboljšanja z izvajanjem najnujnejših ukrepov v našem kmetijskem gospodarstvu.

Da bi laže razumeli smer naše kmetijske proizvodnje, je potrebno poznati naravne prilike, ki nanjo močno vplivajo. Celotno področje okraja Kočevje pripada kraškemu svetu. Obdelovalna površina so v glavnem kraška polja, doline, uvalne in vrtače. Celotno kmetijsko površino pa obkrožajo večji in manjši gorski grebeni, porasli z obsežnimi gozdovi. Izrazito kraško obzreje dajejo zlasti vodne razmere celotne Kočevske. Razen Kolpe in Črbanke, ki sta mejni reki med okrajem Kočevje in Hrvatsko, so vse ostale tekoče vode ponikalnice. Skozi Kočevje teče Rinža, dolga komaj 14 km, ki prihaja na dan nad Slovensko

KOČEVJE — en sam spomenik naše revolucije — je v preteklem letu vstalo iz ruševin

in je danes eno najprijaznejših mest v Sloveniji

Odlok o javnem redu in miru

OKRAJNI LJUDSKI ODBOR NOVO MESTO je na podlagi 2. odstavka 15. člena in 61. člena zakona o okrajnih ljudskih odborih (»Uradni list LRS, št. 19-89/52«) v zvezi z 8. členom zakona o prekrških zoper javni red in mir (»Uradni list LRS, št. 16-88/51 in št. 40-184/51) ter s 3. in 4. členom temeljnega zakona o prekrških na seji občnega zborov, dne 24. septembra 1953 sprejet.

ODLOK o javnem redu in miru.

L SPLOŠNE DOLOČBE

Družavljan morajo uravnavati svoje delovanje in ravnanje tako, da ne motijo dela, razvedrlja in počitka, dobitnikov, da varujejo javno moreno, pazijo na čistočo, ne kvarijo lepote znamenja lica naselj, ne delajo škodo na javnih prostorih in ne ogrožajo ljudem zdravja.

Dobrine iz prednjega odstavka uživajo upravno kazensko varstvo po predpisih tega odloka.

H. VARSTVO MIRU

Prepovedano je vsako dejanje na javnem ali zasebnem prostoru, ki moti mir okolice. Prepovedano je:

1. uporabljati zvočnike, radioaparate, gramofone in druga glasbila ali karšne kolje druge naprave tako, da se v veliki meri moti okolica;

2. uporabljati v nočnem času po strnjnih naseljih motorna vozila, ki nimajo izpušne dušilke;

Od 22. do 5. maja so prepovedana vsa dejavnost, ki kakor kolikot mimočni miz. Izvzete so motnje, ki izvirajo iz kmetijskega ali industrijskega dela.

Zabavne sporedne in prireditve, ki trajajo čez 22. uro, se morajo izvajati v zaprilih prostorih takoj, da ne motijo nočnega miru.

4. člen

Cerkveno zvonjenje je dovoljeno;

a) v zvezi z rednimi cerkvenimi obredi enkrat za posamezne obred in sme trajati največ eno minutno;

b) zjutraj in opoldne sme trajati največ eno minuto;

c) pri pogrebih sme trajati največ tri minute.

Pritravkanje z zvonovi ni dovoljeno.

Ce je nujno potrebljeno zaradi mizu, ko pa primer v bližini javnih ustrov, sme tajanstvo za notranje zadeve NOV na določenem času in ob določenem času predpisati nadaljnje omejitve zvonjenja.

III. VARSTVO MLADINE

5. člen

Mladina pod 16. letom starosti ne sme brez spremstva staršev ali drugih odraslih oseb:

Vsekaj, kar je bilo dobro, uspešno in donosno.

Če je bilino potrebna za slehernega podjetje, zadružno, trgovino, obrtni obrat, je prav tako potrebna tudi za kmetijo. Kajkaj je popolno knjigovodstvo za preprostega kmetovalca, pretežko, tudi ni potrebno, če je pa urejeno preprosto, pregledno, ga lahko zmora sleherni naš kmet. Ne smemo se podcenjevati, saj smo vsi hodiili v šolo, delo pa tudi uči človeka, pri delu si nabirammo skošenj.

V mladih letih sem kot moščenoboz fante odšel za kruhom v tujino, kakor tolkil drugih. Družina velika, kruha malo, denarja nič. Domaga gruda ni mogla nasiliti toliko lačnih kljunov pa sem šel in poskusil srečo na tujem.

Prepotoval sem Italijo, Francijo in Nemčijo ter tekom let predstavljal marsikako dobro službo. Tako sem bil več let zaposljen pri malem francoskem kmetu v sloviti renški pokrajinji, kjer raste slavno renško vino. Kmetija je stala tik ob nemški meji. Tast mojega gospodarstva je imel na nemški strani lepo posestvo pa sem pomagal včasih tu, včasih tam, kjer je bila potreba.

Moj gospodar, čeprav mal kmet, je bil precej razgledan. Ceprav mu je šla trda za denar, je imel vse strokovne časopise, sproti si je kupil vsa blizušči kak kmetijski tečaji ali predavanja se ga je gotovo tdeležil. Dovzet je bil za vsek pametni nasvet in pri njem sem se mnogo naučil.

Tak pregled nam tudi omogoča, da si napravimo načrt za prihodnje, oziroma tekoče leto pri tem se izognemo vsegi, kar je bilo v preteklem letu slabega, ter se oklenemo ti-

vasjo, teče približno do Dolge vasi in Livolda, kjer se spet zgubi pod zemljo. Ob gornjem toku Rinže, od izvira do Kočevja, je globoka zemlja. Radi neurejenega toka Rinže pa je ta zemlja, v celoti okrog 100 ha, kisla in zamočljiva. Tako Rinža ne koristi kmetijski pro-

izvodnji na tem področju, ampak celo onemogoča njen razvoj. S saniranjem tega ozemlja bi pridobil prav dobre travnike, površine z visokimi pridelki in z dobro kakovostjo. Izrazite ponikalnice, ki v suši hitro presušijo, pri nekoči večjem deževju pa že po-

Bo v Klavevžu drugače?

Ni res, da sindikalne podružnice nimajo kaj delati! — Zakaj se sindikati ne borijo proti samovolji posameznikov, katrim koristi ljudske skupnosti niso nič mar?

V času sindikalnih zborov smo. Po pripravah in poteku letnih skupščin lahko ocenimo delo posameznih sindikalnih podružnic in njihovih upravnih odborov. Povprečna dobra udeležba na občnih zborih potrjuje, da se članji zavedajo pomenu svoje stanovske organizacije.

Tudi na državnem posestvu Klevevž pri Smarjeti so imeli pred kratkim letni občni zbor sindikalne podružnice. Tajnica podružnice ni imela kaj poročati, saj so imeli lani le dva množična sestanki, upravni odbor podružnice pa je imel vse leto tudi samo dve seji. Toda, ker ni imel vsled nedelavnosti kaj poročati upravni odbor, so toliko več povedali članji podružnice. Našteli so vrsto nepravilnosti v podjetju, ki bi jih moral že davno rešiti delavski svet ali upravni odbor, pobudo za to pa bi moral dati upravni odbor sindikalne podružnice. Tako pa sestankov niso sklicevali, češ da se jih delavci »nogeče udeleževata«. Delavci pa so pribil, da upravni odbor sindikalne podružnice v sploh nista sklicevala.

Sklenili so, da bodo vse te direkcije, ki jih ima pri obvezni voznega parka, postaj in prog, razumemo tudi to, da smo v gotovih primerih zadnji na vrsti glede raznih izboljšav splošnega pomena, navzlic temu pa si vendar želim, da bi na nas sledili tak vlak. Kako potreben bi bil za nedeljske izlete na morje, za množične izlete na Dolenjsko iz drugih krajev in podobno. Zelo primerno bi bilo, da bi vozil motorno ali pa vsaj navadni pospešeni vlak zjutraj iz Beljanske krajine v Ljubljano s povratkom v večernih urah, ki bi se ustavljal samo na večjih postajah.

Pripomniti moramo še, da so na progri Ljubljana-Karlovac v prometu najstarejši vagoni, mnogo slabši kot na katerikoli lokalni proggi v Sloveniji. Navedene so razne proge, koder bodo vozili ti vlaki, samo Dolenjske ni med njimi. Pa bi si tudi mi Dolenjci želeli tak vlak. Kako potreben bi bil za nedeljske izlete na morje, za množične izlete na Dolenjsko iz drugih krajev in podobno. Zelo primerno bi bilo, da bi vozil motorno ali pa vsaj navadni pospešeni vlak zjutraj iz Beljanske krajine v Ljubljano s povratkom v večernih urah, ki bi se ustavljal samo na večjih postajah.

Prati odločitev ocenjevalne komisije glede kategorije stanovanja se stanovalcem lahko priznajo. Da bo delo pravilno in uspešno opravljeno, naj stanovci in hišni lastniki nikar ne ovirajo komisij pri delu, ampak jim naj skušajo čim bolj pomagati.

Ko bo končan popis vseh stanovanj bo šele mogoče določiti najemnine za posamezne kategorije. Uredba določa, da mora biti najemna povprečno za 50% višja od doseganja. Bodo pa precej velike razlike; doslej.

Dokler priprave za prehod na upravljanje stanovanj po novi uredbi ne bodo končane, se plačuje najemnina kot doslej.

Prebivalci Bojanje vasi so nam poslali pisemno vprašanje, kako je z napeljavo električne vodje na znamenje majhne površine, v sušnih letih hitro vpadejo ali presušijo in zato prav malo ali sploh nič ne blažijo suše in njenih posledic. Nasprotno pa v deževju hitro in toliko naraste, da nastopijo naenkrat večje poplavne, ki uničijo pridelke na njihovem območju. Ker nastopa deževje največ spomladni in jeseni, se škoda teh poplav še posebno občuti.

(Konec prihodnjih)

**

Kako je E-klektriko v Bojanji vasi?

Prebivalci Bojanje vasi so nam poslali pisemno vprašanje, kako je z napeljavo električne vodje na znamenje majhne površine, v sušnih letih hitro vpadejo ali presušijo in zato prav malo ali sploh nič ne blažijo suše in njenih posledic. Nasprotno pa v deževju hitro in toliko naraste, da nastopijo naenkrat večje poplavne, ki uničijo pridelke na njihovem območju. Ker nastopa deževje največ spomladni in jeseni, se škoda teh poplav še posebno občuti.

10. člen

Za krščev predpis pod 8. točko 2. člena se kazuje z deževno kaznijo do 3000 din., kadar prekrški predpisi ali dolžnosti, našteti v 2. členu (razen v 2. točki, v 3., 4., 5. členu, v 6. členu razen v 1., 2., 3. in 7. točki), v 7. členu (razen v 2. točki) in 8. členu.

Načrtni sklep predpis pod 8. točko 2. člena se kazuje z deževno kaznijo do 3000 din., kadar zlatalijo pri prekršku, izterjati denarno kazen v znesku do 50 din. za prekršitev odločil iz 2. točke 2. člena in 7. členu.

11. člen

Prinadniki ljudske milice smejo takoj na mestu, ki niso za to določena, pisati po postopku, ki zlatali pri prekršku, izterjati denarno kazen v znesku do 50 din. za prekršitev odločil iz 2. točke 2. člena.

12. člen

Določbe tega odločka ne veljajo za območje Ljudskega odbora mestne občine Novo mesto. Ljudska odbor te obdine bo kot ljudski odbor mestne občine s posebnimi pravicami izdelal samostojen odlok o javnem redu in miru.

13. člen

Ta odlok velja od osmega dne po objavi v »Uradnem listu LRS« Novo mesto dne 24. sept. 1953.

Stev. I-9233/53.

Predsednik OLO: Viktor Zupančič, I. r.

(Opomba: Gornji odlok je izšel v 1. stevi Uradnega lista LRS dne 14. I. 1954 in je začel veljati 8. dan po objavi v Uradnem listu, torej 22. januarja 1954.)

VIII. KONCNE DOLOČBE

14. člen

Javni prostor je po odloku tistih, ki se uporablja za območje Novo mesto, že preden je bil zlatali pri prekršku, izterjati denarno kazen v znesku do 50 din. za prekršitev odločil iz 2. točke 2. člena.

15. člen

Določbe tega odločka ne veljajo za območje Ljudskega odbora mestne občine Novo mesto. Ljudska odbor te obdine bo kot ljudski odbor mestne občine s posebnimi pravicami izdelal samostojen odlok o javnem redu in miru.

16. člen

Ta odlok velja od osmega dne po objavi v »Uradnem listu LRS« Novo mesto dne 24. sept. 1953.

Stev. I-9233/53.

Predsednik OLO: Viktor Zupančič, I. r.

(Opomba: Gornji odlok je izšel v 1. stevi Uradnega lista LRS dne 14. I. 1954 in je začel veljati 8. dan po objavi v Uradnem listu, torej 22. januarja 1954.)

SMRT V SNEGU

19. januarja so našli med vasjo Podplanino in Travom v kočevskem okraju v snegu mrtvega 72-letnega starčka Rudolfa Vesela iz Zbitke pri Kočevju. Vse kaže, da je starček na poti omagal in zaražen z mrača umrl.

13. člen

Ta odlok velja od osmega dne po objavi v »Uradnem listu LRS« Novo mesto dne 24. sept. 1953.

Stev. I-9233/53.

Predsednik OLO: Viktor Zupančič, I. r.

(Opomba: Gornji odlok je izšel v 1. stevi Uradnega lista LRS dne 14. I. 1954 in je začel veljati 8. dan po objavi v Uradnem listu, torej 22. januarja 1954.)

SAVINJA LESNA INDUSTRIJA CELJE

vse gozdove, pregledali meje in mejnike, priraste dreves, donos strelje, škodo od snega in viharjev.

Zato pregledovanje smo porabili nedeljsko dopoldne, popoldne je pa bilo določeno za počitek in razvedrilo, seveda ob dobrini malici in ob bočalu pristnega domačega rizlinga.

Mesec Dolenjskega lista podaljšan do 15. februarja

Lepo število novih naročnikov si je pridobil Dolenjski list v januarju. Posebno se je postavila Bela krajina, kjer v zadnjem času zanimanje za dolenjski tedenik še prav posebej načrta. Organizacije in posamezniki si prizadevajo, da bi se naš list zares razširil v vseh krajih. Ne moremo pa tega trditi o Kočevju, kjer se okrajna vodstva organizacij in posameznikov — z redkimi izjemami — ne zmenijo mnogo za razširitev lista, niti jim ni mar dopisovanje. Kajrno zanimanje — tak je odmev. Zato na Kočevskem mnogi ljudje še vedno ne poznajo Dolenjskega lista. Cesarji smo poslali vseh občinskim odborom SZDL v začetku januarja propagandno gradivo, že številka letosnjih novih naročnikov za kočevski okraj mnogo, mno- go preniza.

V zadnjem tednu smo dobili lecej prošenj s strani starikov, da tudi nekaterih novih naročnikov, da bi rok vplačili naročnine podaljšali. Mnogi bi si radi list predplačali za celo leto, ali pa vsaj pol leta naprej, pa tega v januarju niso zmogli. Zato smo si odločili, da mesec Dolenjskega lista podaljšamo

DO 15. FEBRUARJA.

Vsak, kdor bo do 15. februarja 1954 vplačal celotno ali polletno naročino, bodoši da je star ali novi naročnik našega lista, bo sodeloval v velikem nagradnem žrebanju, ki bo v drugi polovici februarja. Žrebanje bo v tisti občini, ki bo do tega dneva pridobila največ novih naročnikov na naš list. Vse kaže, da se letos ta prednost obeta. Črnomelj in bo mena da kar prav, že se kolo sreče zasuka tokrat v središču naše drage Bele krajine. Mnogi novomeški naročniki na tistem ce- lo upajo, da bo res tako — po-

»... 25 let sem že ameriški državljan, toda še vedno zaveden Belokranjec!«

Med novimi naročniki, ki so se v zadnjem času naročili na Dolenjski list, je tudi belokranjenki rojak v Ameriki M. V. Schneller iz Cleveland. V obširnem pismu, ki nam ga je poslal skupno z naročnino, bemo med drugim:

»Pošiljam dva dolarja kot naročino za vaš list, katerega vsak teden komaj dočakamo. Prvič nam ga je dal brati pred dvema leti Jože Moravec, ki je bil tu jugoslovanski konzul. Tudi on je Belokranjec in smo bili nani zelo ponosni. Tukaj imamo tudi »Belokranjenki klub«. Vsakemu ameriškemu Jugoslovancu s ponosom povemo, da Belokranjenki nimamo »begunc«, ker med Belokranjenki ni bilo izdaljencev. Akoravno smo tukaj že po 30 in 40 let, dobro vemo, koliko so Belokranjenki storili in trpeli za osvoboditev domovine. S ponosom v srcu vsakomur povemo, da je bil naš veliki pesnik Oton Župančič Belokranjec. Tudi sedanjih svetnik Jugoslovenskega veleposlanstva v Washingtonu, Ziga Vodušek, je poročen z Belokranjenko.«

Za nas ameriške Belokranjenke Dolenjski list najlepša zve-

PRIZNANJE IN ZAHVALO ZASLUŽIU

Med najboljšimi sodelavci uprave našega tedenika so do- slej naslednji tovarši: z vzglednim prizadevanjem so v vrstah svojih znanstev in prijateljev pridobili listu lepo število novih naročnikov in tako pomagali, da se bo naš tisk razširil v dolenjskih krajih.

Se vedno je na prvem mestu tovarš Peter Črnčič iz Črnomelja, ki je do pretekle sobote pridobil že 61 novih naročnikov. Na drugem mestu je tov. Miha Bedenikovič iz Škrilevega s 36 naročniki. Tov. Adolf Radmelič z Vinice je poslal ta mesec že 28 novih naročnikov, tov. Tinka Pejnovič, učiteljica v Podpreški na Kočevskem, pa 5. Tov. Alojz Hacin, upokojeneč iz Straže, nam je preteklo soboto poslal 20 naročnic novih naročnikov iz Straže, njene okolice in Podgorje pri Prečni.

Ne moremo našteti vseh, ki so pridobili po nekaj novih naročnikov. Navedenim in vsem ostalim prijateljem našega tedenika pa: iskrena hvala za trud in pridobljene naročnike!

»Kakor dober prijatelj me obišče vaš list...«

Kakšno veselje napravite so- rodniku — izseljencu domačinu, vam lahko povede vse tisti naši bralci in prijatelji, ki so že naročili Dolenjski list stov- cem v tujini. Pred dnevi nam je pisala Mrs. Marija Ridolfo iz New Orleansa, USA med drugim tudi tole:

... Lani sem poslala dva do- larja nečakanji v Žabjo vas, da mi je naročila Dolenjski list. 40 let je že, odkar sem zapustila domači kraj in sem sama Slovenska v New Orleansu. Enkrat na

V VSAKO HIŠO DOLENJSKI LISTI

teden dobim vaš list — kakor dober prijatelj me obišče. Zvene vse domače novice in berem moj dragi slovenski jezik. Nekatere besede sem že pozabil, čeravno pišem našim pisma in oni meni. Ko ste dali sliko Novega mesta v list, sem jo izrezala in jo poslala moji sestri v Montano. Doma sem iz Žabje vasi, rojena Mimi Nečimer. V Žožo sem bodila svojčas v Šmihel in sem že takrat brala Dolenjske Novice; zdaj vidiš, da je list spet oživel. V Ameriko sem odšla leta 1914, ravno takrat ko se je prva vojska začela. Še enkrat tam povem, kako me Dolenjski list razveseli, ko me obišče v tem daljnem mestu v daljni Ameriki...

Izjavljal med ljudstvom. Kakor proti šovinizmu na Kočevskem se je boril tudi proti Kulturbundu in klerikalnemu farizejstvu. Ob razpadu stare Jugoslavije je med prvimi sledil klic Partije za borbo proti fašističnemu okupatorju in domaćim izdaljcem. Bil je prvi organiza-

teden dobim vaš list — kakor dober prijatelj me obišče. Zvene vse domače novice in berem moj dragi slovenski jezik. Nekatere besede sem že pozabil, čeravno pišem našim pisma in oni meni. Ko ste dali sliko Novega mesta v list, sem jo izrezala in jo poslala moji sestri v Montano. Doma sem iz Žabje vasi, rojena Mimi Nečimer. V Žožo sem bodila svojčas v Šmihel in sem že takrat brala Dolenjske Novice; zdaj vidiš, da je list spet oživel. V Ameriko sem odšla leta 1914, ravno takrat ko se je prva vojska začela. Še enkrat tam povem, kako me Dolenjski list razveseli, ko me obišče v tem daljnem mestu v daljni Ameriki...

Izjavljal med ljudstvom. Kakor proti šovinizmu na Kočevskem se je boril tudi proti Kulturbundu in klerikalnemu farizejstvu. Ob razpadu stare Jugoslavije je med prvimi sledil klic Partije za borbo proti fašističnemu okupatorju in domaćim izdaljcem. Bil je prvi organiza-

Okraj Kočevje ima 2 narodnih herojev

Ob deseti obletnici drugega zasedanja AVNOJ v Jaju, 29. novembra lani, je Kočevska dobila 2 novih narodnih herojev. Tako jih ima sedaj z Majdo Šilc, ki je bila imenovana že prej, sedem. Na novo so bili imenovani: Šeško Šeško in Marinčel Janko iz Kočevja, Remiš Duško iz Šalke vasi, Omerza Ivan-Johan iz Dolge vasi, Cetinski Andrej iz Novih sel in Ozbolt Jože iz Belice. Zadnja dva sta oficirja JLA, vse ostali pa so med NOB darovali svoja življena v borbi proti fašističnemu okupatorju.

Oglejmo si danes na kratko življeno in delo narodnega heroja Jožeta Šeško. Seško je bil rojen 4. decembra 1908 v Stari cerkvi pri Kočevju. Po ljudski soli je študiral gimnazijo, nato pa študiral na ljubljansko univerzo. Kot aktivnega političnega delavca v naprednem socialističnem gibanju ga je začel tedanji protiljudski režim zasledovati in pregnanjeti. Na univerzi mu je šla trda, saj

mu revni starši niso mogli posebno pomagati, zato se je preživiljal z instrukcijami. Po kontanem studiju je kot profesor nastopil svoje prvo in zadnje službeno mesto na klasični gimnaziji v Mariboru, toda že po treh mesecih so ga vlagajoči kapitalistični in klerikalni krogovi vrgli iz službe, češ da je zaradi širjenja komunističnih idej državi nevaren element. Kmalu nato so ga zaprli in 1933 je bil pred okrožnim sodiščem v Novem mestu obsojen na šest mesecev zapora. Ko je prišel iz zapora, službe seveda ni več dobil. Edini zastužek mu je bilo instruiranje dijakov in priložnostno dopisništvo, s katerim se je rad ukvarjal.

V vseh svojih člankih je Jože Šeško dosledno zastopal v branil pravice delavcev, predvsem pa delavške razrede. Obravnaval je njegov težki socialni in politični položaj, razkrinkaval razrednega sovražnika ter je stopal na čelu borbe izkor-

tor in prvi borec vstaje na Kočevskem. Pod njegovim vodstvom je ta vstaja že leta 1941 navlčic težavam in 12 tisoč hitlerjansko usmerjenih Nemcev dosegla krepak razmah. Formirane so bile prve

Dolenjske Toplice morajo dobiti dostojen spomenik padlim borcem NOV!

Dolenjske Toplice so imele v naši osvobodilni vojni zelo pomemljivo vlogo. Bile so prizorišče važnih dogodkov, zbirališče partizanskih oddelkov in središče raznih uradov novo nastale ljudske oblasti. Na Toplice so bili osredotočeni napadi okupatorjev in domačih izdaljencev. Toplice so bile kraj, kjer je partizanska vojska vedno našla vso podporo in pomoč. Omembe vredno je tudi, da med Toplicani ni bilo izdaljencev, pa nekaterih in zapeljanih mladcev je bilo šlo med bele.

Toplicani so na svoje sodelovanje v narodno osvobodilni borbi na svoje žrtve upravljeno ponosni, toda na nekaj pozablja: da morajo oteti pozabi vse, kar se je med vojno pri njih dogajalo, kaiti le tako bodo zanamci lahko poznani in cenili draga, s krvjo plaćano svobodo. Toda videti je, da med Toplicani, zlasti pa med članji ZB ni pravega razumevanja za nedavno preteklost. Toplice nimajo doslej še niti ene spominske plošče, čeprav skoraj sleherni kor spominja na kaž varen doodek. Izjema je le plošča na ro-

**

1 milijon dinariev la začela srečke Štev. 9538*

JUGOSLOVANSKE LOTERIE O ŽREBANJU SREČEK 50. KOLA

Pozor! Dobite izplačljemo samo po uradni žrebni listi od vsakega 24. v mesecu dalej.

Premije so zadele srečke:

1.000.000 din Štev. 095819

500.000 din Štev. 0135827

300.000 din Štev. 0207063

Po 200.000 din so zadele srečke:

Štečke, ki se končujejo s srednji označitvijo so zadele

členi Številčkami

so zadele dobitek din

členimi Številčkami

1. 2.000,-

62. 1.000,-

620. 5.000,-

6250. 8.000,-

53780. 50.000,-

11910. 100.000,-

0796998. 10.000,-

0953820. 10.000,-

1. 100,-

62. 1.000,-

6692. 10.000,-

32842. 50.000,-

0207062. 11.000,-

23. 500,-

273. 5.000,-

7523. 5.500,-

0345633. 10.000,-

4. 100,-

394. 400,-

4894. 10.000,-

0207064. 10.000,-

9835. 10.000,-

7545. 4.000,-

6125. 5.000,-

8775. 8.000,-

0345633. 10.000,-

3946. 6.000,-

6976. 6.000,-

0153826. 10.000,-

37. 500,-

8377. 50.000,-

0223757. 10.000,-

0796988. 10.000,-

0135829. 10.000,-

0953818. 10.000,-

99. 500,-

5719. 4.000,-

5269. 4.000,-

4299. 4.000,-

0059. 6.000,-

10.000,-

Skupno je bilo žrebanih 304.468 dobitnikov in 6 premij v vrednosti 50.400.000 dinarjev.

Žrebani so že se seteli. Srečke

51. kola so v prodaji z današnjim

dnevnim Prihodnjem žrebanjem bo 23. februarija 1954 v Brčkem.

oborožene partizanske enote, ki so napadale okupatorja.

Največja takratna partizanska akcija je bila na Jasnicu, da

stevilnih političnih in drugih akcij sploh ne omenimo.

Neustrašeno je delal za širjenje in krepitev organizacije OF. Organiziral je osvobodilni tisti in si prizadel, da ga čimboli razširijo. Kočevarski proletariat je opaziral pred zmoto in avanturo, kajor ga je prej svaril pred šovinizmom. Tudi kočevarski proletariat je pozival v skupno borbo proti skupnemu sovražniku. Že v ranem poletju 1941. si je zelo prizadel, da ga zelo priča.

Vest o arretaciji in ustrelitvi Jožeta Šeška je bilo prisiljeno na ljudstvo.

Priča je bila na ljubljanskem strelišču skupaj z desetimi drugimi tovariši ustrelili. Z njima so bili ustreljeni: Gregorij Ignac, brata Rotar Viktor in Rudolf, Zdravilnik Nedeljko, Frig Ivan, Zakraješek Rafael, Komavc Ferdo, Jaklič Anton in Gasperšič Jernej.

Vest o arretaciji in ustrelitvi Jožeta Šeška je bilo prisiljeno na ljudstvo.

Ženž na vasi pred občnimi zbori kmetijskih zadrug

Pred nami so zadružne letne skupščine. Predsednik OZZ Novo mesto je v predzadnjem številki Dolenjskega lista dobro razčlenil in nakazal priprave za naše občne zbore. Dobro je, da v teh dneh tudi naše žene-zadružnice razmislijo o svojem delu in se povorovate s smernicah za naprej. Žena-kmetijska proizvajalka ma dolocene mesto v družbi, in kot članica zadruge dočlene pravice na vasi in v družbeni skupnosti, hkrati pa tudi še posebne dolžnosti, da

Brez žena v vodstvih zadrug ne bo šlo!

Zene na vasi ali v območju ene zadruge bodo ugotovile uspehe v dosedanjem delu in pretehtale, katero od članic zadruge naj kandidirajo kot svojo zastopnico v upravnih ali nadzornih odbor zadruge. Izkušnje so pokazale, kako koristne so žene v upravnih odborih zadrug in kako je sploh koristno delo zadružnic za zadrugo. V mnogih primerih so prav one dale pobudo za opravilo nepravilnosti, bodisi v zadružni trgovini ali v zadružnih gospodarskih odsekih. Koristile so zadružni, kakor je tudi zadružna koristila njim. Z njeno pomočjo so si izboljšale gospodarstvo v lastnem delu. Dobile so dobro semenje izmenjave pasme perutnine, se poučile o umni prasičereji, krmiljenju živine, higieni hlevov in tako dalje. Vse to je dvingalo njih samozavest ter hkrati prineslo koristne spremembe v njih domove in gospodarstvu.

Razni gospodinski in gospodarski tečaji ter predavanja so tudi doprinesla svoj pomenljiv delž na strokovnih in splošnih izobrazbi naših žen na vasi. Kajti vas ne potrebuje le naprednih gospodarjev, ampak prav tako tudi

Več pažnje razvoju pospeševalnih odsekov v zadrugi

Važna zadeva, s katero naj se ukvarjajo vse žene, je, da ugotovijo uspehe zadruge in dajo predlage za izboljšanje dela poedinih odsekov, zlasti pospeševalnih. Paziti morajo, da bo dobiček uporabljen za utrijevanje kmetijstva in da bo dobiček služil izpolnitvi načrtov v prihodnjem gospodarskem letu.

Zene čaka veliko dela, da se učvrsti in poveča dočlosnost njihovih posestev. Žene-zadružnice bodo okrog svojih domov uredile lepe vrtovce za deset vagonov večji.

Prav tako je naloga žen-

se kot žena-zadružnica prizadava v svojem okolju za gospodarski, ideoški in kulturni dvig svojega okolja. Njej ni vseeno, kako živi in se razvija sama, kakor ji ne sme biti vseeno, kako živi in se razvija njena zadružna in splet vaška skupnost. Tudi od žene-zadružnice je v veliki meri odvisno, da naša dežela začiva v naprednem, socialističnem duhu in da naša kmetijstvo postane res donosno v družbeni skupnosti, hkrati pa tudi še posebne dolžnosti, da

zadružnic, da skrbijo za dvig naše živinoreje, prasičereje in kokošereje. Kajti? S tem, da skrbijo za pravilno krmiljenje, da si nabavijo najboljše pasme, da vodijo kontrolno prirastka, da pazio na čisto hlevov, svinjakov in kokošakov, da pa bodo to lahko predlagale res pripravljene za občne zbore in da bodo lahko predlagale tudi načrte za boddje delo v zadrugi. Tako delo in prizadevanje naših zadružnic bo v veliko korist naši kmetijski proizvodnji, dvigu naše zadrugi. Kajti namen zadruge je, da čimbolj izboljša naše gospodarske in gospodarske panoge in da splet vso našo

kmetijsko proizvodnjo postavi na stropicne, sodobne temelje. Kajti kmetijstvo je prav na Dolenjskem precej zanesljivo in tam slabno donosno. Vse to so stvari, o katerih morajo temeljito razpravljati kmetijske proizvajalke, da bodo res pripravljene za občne zbore in da bodo lahko predlagale tudi načrte za boddje delo v zadrugi. Tako delo in prizadevanje naših zadružnic bo v veliko korist naši kmetijski proizvodnji, dvigu naše zadrugi. Kajti namen zadruge je, da čimbolj izboljša naše gospodarske in gospodarske panoge in da splet vso našo

S.

Brez žena v vodstvih zadrug ne bo šlo!

naprednih gospodinj. Članice upravnih, nadzornih in pospeševalnih zadružnih odborov so imele še posebni seminar. Na njem so dobile vpogled v notranjo organizacijo in delo zadružnih vodstev, se seznanile z nalogami Zveze zadružnic, s finančnim poslovanjem zadruge in podobno.

Vemo, da so vse to šele začetki naprednega razvoja in prosvetljevanja naše kmečke žene. Delo je treba nadaljevati z vso vnenom in velikim. Je odvisno od samih kmetijskih proizvajalk, kako se bodo čim bolj izobrazile in utrdile svoj položaj v zadrugri in vaški skupnosti. S tem si bodo pridobile, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res ljudje, katerim se vodstvo zadruge lahko mirne duše zaupajo.

Pred občnimi zbori morajo žene dobro pretehati, katero izmed sebe bodo kandidirale v zadružne odbore, pretehati pa tudi, kdo splet vso na vodenje v zadružno vodstvo. Zato naj že vnaprej pripravijo svoje predlage, da bodo v odbor izvoljeni res

IZ NAŠIH KRAJEV

Požar po neprevidnosti

Pretekli petek zjutraj je nastal v stanovanju posestnike G. M. v Dolenjskih Toplicah požar, ki so ga sovačščin sicer hitro gasili, povzročil pa je za 50 tisočakov škodo. Gospodinja je zakurila krušno peč, na njo pa položila mokro perilo, da bi se posušilo. Nato je odšla v sedosodno vasi in se vrnila še naslednji dan. Medtem se je perilo doma tako posušilo, da je začelo goreti. K sreči so sosedje obvarovali hišo pred hujšo nesrečo.

Semč

Izobraževalni tečaji v Semču kar dobro uspevajo. V začetku je bilo le malo prijav, pozneje pa se je prijavilo kar 55 tečajnic, ki so spravile v nemalo zadrgo vodstvo tečaja zaradi razporeditve dela. V kuhrske gospodinjske tečaju, ki dela v treh izmenah, je 36 tečajnic. S prikrovjalnim tečajem so udeleženke še posebno zadovoljne. S pletljivim tečajem pa ne gre nikam naprej, ker ni objubljene strokovne moči iz Črnomlja. Dvakrat so prišle tečajnice tudi iz oddaljenih vasi, pa vsakikrat zaston, zato so bile že kar hude. Res ni lepo, če nekdo objublije da pride, potem ga pa ni. Domače učiteljstvo poučuje tečajnice v računstvu, slovenščini in drugih predmetih. Zdravstveni tečaj za žensko mladino, ki ga vodi s posmočjo učiteljstva bolničarka Heda Doltar, pa ni obiskan kot bi bil lahko. —j—

Dolenjske Toplice

Za otvoritev letosnje sezone je KUD uprizoril Nušičevu komedijo »Zalujoči ostali«. Za lepo podano igro, pri kateri je sodelovalo prvič tudi 5 mladincov, so jim gledalci nad vse hvaležni.

Dramatska družina v Dolnem Toplicah ima že staro tradicijo. Ze dolgo pred vojno je z lepimi igrami nudilo razvedrilo prebivalcem navlčik raznimi težkočami. Pri gradnji zadružnega doma so igralci veliko ponagali z delom in denarjem ter preskrbeli odersko opremo. Zato pa je še bolj žalostno, da se še danes najdejo v Dolnem Toplicah ljudje, ki z raznimi neutemeljenimi izjavami in nastopi ovirajo delo dramatskega odseka. Ne razumejo ali pa nočejo razumeti, koliko tuda in požrtvovalnosti je potrebno, da pride na oder dobro pripravljena igra. Vaški oder ni mestno gledališče. Primanjuje vsega, samoznanja mraza tudi v nezakurnjeni dvoranji, kjer se vadijo igralci večer za večerom. Z dobro voljo so igralci dosedaj vedno premagali vse težave in dosegli svoj cilj, nudili nekaj uric prijetnega razvedrila in zavale hvalnem gledalcem.

Ob tej prilici moramo poleg igralcev pohvaliti tudi požrtvovalno vodstvo in dobro režijo učiteljice tov. Bajteve. S. M.

Iz Livolda nam pišejo

Sindikalna podružnica kmetijske uprave je organizirala izobraževalni tečaj, ki ga imamo dvakrat na teden. Tečajnikov je okoli 30. Predavateljov. Nagode nam poljudno predava na gospodarstvu, posebna predavanja pa bomo imeli tudi posebej o kmetijstvu, gozdarstvu, živinoreji in podobno. Tudi kmetijski delavci se moramo izobraževati, brez znanja ne bo napredka.

Na zboru volivev, pa tudi na drugih sestankih smo že večkrat ugotovili, da nas je v Livoldu zaposlenih čez 150 ljudi, pa nimamo niti enega primernega prostora za sestanke in kulturno udejstvovanje.

Izobraževalni tečaj imamo n. pr. v gostilniški sobi.

Pozdravljamo članek Janeza Ilenja iz Butorja v 2. številki našega lista. Šolska mladina, posebno na kmetih, naj se uči v šoli tudi o kmetijstvu. J. Grabrijan

Zajče polje - Črni potok

V Crnem potoku smo si uredili v primerni hiši prostor, kjer je bila v decembri otvorenite naše »dvoranec«, za novo leto pa še skromnega igrica in prireditve Novoletne jelke. Ždaj urejamo gledališki oder in pripravljamo novo prireditve, pri tudi za sestanke nam dobro služi. Zbrali smo čez 100 knjig za knjižnico; največ jih je podaril tov. Mirko Linder. — V naših imamo tudi gradnjivo vodovoda, ki je naše najtežje vprašanje. V dveh vasedih na dobre pitne vode. Tu je razsajal tudi že tifus, pa prosimo za pomoč tudi meročajno oblast, da nam pomaga pri našem delu. J. G.

Novice iz Trebnja

Kulturno prosvetno društvo »Josip Jurčič« slavi 6. februarja peto obljetnico svoje ustanovitve in bo za ta dan imelo sledječ program: 2. februarja literarni večer, 4. 2. igro »Rdeča kapica« (izvaja pionirska dramatska sekacija društva), 6. 2. svečana akademija s solospivi in v uprizoritvijo Prešernovega »Krsta pri Savici«. Mladinski pevski zbor bo zapek nekaj pesmi. Po akademiji bo za najboljše sodelavce držabni večer v podelitev diplom in nagrad.

Občinski ljudski odbor pripravlja ozvočenje vasi in namerava prirejati ob določnih dneh tudi kulturni program.

Na občinski praznik, ki bo predvidoma 14. maja, bo Zvezba borcev Trebnje odkrila spomenik padlim borcem, talcem in žrtvam fašističnega terorja. Za občinski praznik bo pripravljen program društva iz Trebnja. Kovač Božo

Še enkrat o kruhu Iz Smihelske pekarne

Na kritiko o peki slabega kruha v Smihelu, ki je bila objavljena v našem listu 8. januarja, so nam uslužbenici kmetijske zadruge iz Smihela pri Novem mestu poslali pisemo, iz katerega posnemamo:

V septembri lani je bil kruh v Smihelu res večkrat zapечен zaradi izmenjave peka, pa tudi moka baje ni bila najboljša. Od decembra naprej pa je kruh, tako trdi dopis, smihelske pekare spet dober, ni bil še nikdar začagan, ne slabu pečen, niti ni v njem nobenih primes. Ker pesc D. »ne razloči resnice od laži«, hoče s kritiko škodovati pekariji v Smihelu in s tem tudi kmetijski zadružni, me-

nijo uslužbenici KZ, ki zamejijo piscu objavljeno kritiko.

Ker smihelskega kraha - priznamo - doslej nismo jedili, v stvari ne moremo odločiti. Zelimo le, da bi Smihelčani uživali dober kruh in da bi bilo zadovoljstvo na obeh straneh. Pisec kritične opazke pa prav gotovo »ne rovari proti interesu kmetičkega ljudstva«, kakor to domnevajo dopis uslužbenec KZ.

Novice iz Črnomlja

Okrajna zadružna zveza Črnomelj je organizirala sadarski tečaj, katerega se je udeležilo 30 tečajnikov iz vseh delov okraja. Na tečaju so obdelali vrsto vprašanj predvsem s področja sodobnega sadjarstva in njegove pozivitve v Beli krajini. Tečaj so začeli 23. januarja.

Velik vihar, ki je divjal 21. januarja, je porušil gasilski dom na Tanči gori, prizadeti gasilci pa so se že lotili obnovе.

Planinsko društvo v Črnomelju se pripravlja na letni občinski zbor, ki bo v drugi polovici februarja. Že zdaj vabijo planinici k svojemu obrazovanju vse svoje člane, hkrati pa tudi ostale ljubitelje športa. Planinska postojanka na Mirni gori bo zgrajena do 1. maja 1954 in bo nadvje prijetna izletniška točka za Belokranjske, Dolenjce, Karlovčane in ostale planinice, ki se želijo naučiti svečega planinskega zraka. Stopite v naše vrste in pomagajte pri končni dograditvi prve planinske postojanke v Beli krajini! K. M.

POKOJNIK v Petrovi vasi

V Petrovi vasi imajo mlado, toda agilno igralsko skupino. V začetku januarja so bili dali

Prometna nesreča je zahtevala pri Trebnjem smrtno žrtev

V ponedeljek, 25. januarja se je ob 15.13 pri Zidanem mostu pri Trebnjem zaletel potniški vlak v osebni avtomobil iz Zagreba. Vlak je odvlekel avtomobil 188 metrov daleč proti Trebnjem; pri udarcu je bil sofer Dragotin Pačić na mestu mrtve, uslužbenec Geodetske uprave iz Zagreba Ivan Traub je, odnesel lažje poškodbe. Avtomobil je popolnoma razbit.

Sofer Pačić je vozil proti Ljubljani s precejšnjo hitrostjo. V trenutku, ko je zagnadel na cesti spuščene zapornice, je z vso silo zavrl, zaradi česar je zagnalo avtomobil po zaledeneli cesti posveno na prago med zapornice. V tem trenutku je prizvozil iz Velike Loke potniški vlak, tako da je bila nesreča neizogibna. Sofer ni poznal ceste, ni pa upošteval tudi cestnih znakov. Poleg nagle vožnje je nesrečo deloma zazivil k tudi na cesti in proti zapornicam nagnjena cesta.

Podpravek tiskovne napake

V drugem odstavku članka »Najprej pred svojim, nato pred tujem pragom«, ki je bil objavljen v našem tedniku 22. 1. 1954, je treba besedilo »takrat« (16. vrstica članka) popraviti v »TOKRAT«.

Zavod za napredek gospodinjstva v Ljubljani bo začel izdajati strokovni mesečnik

»Sodobno gospodinjstvo«

List, ki ho obnavljal vsa vprašanja iz področja družinj in skupnih gospodinjstev. Prav posebej pa se bo pefal z napredkom gospodinjstva v kmetijski predelih.

Prijava za list posliti na naslov: Zavod za napredek gospodinjstva, Ljubljana, Erjavčeva cesta 12. Telefon: 20-540. Osebne prijave možne dnevno istotom od 7. do 13. ure. Pohitite s prijavo, da boste upoštevani že pripravljeni.

Letna naročnina din 300.—

GIBANJE PREBIVALSTVA V NOVEM MESTU

V preteklem tednu je bilo v Novem mestu rojenih 21 otrok (9 deklica in 12 deklic). Porok je bil.

Umrli so: Kraselj Janec, upokojeni, ženskih 79 let, Šarić Jurij, upokojeni inženir, 69 let, iz Novega mesta, Butala Katarina iz Metlike, 56 let, Potokar Jože, upokojenec iz Novega mesta, 86 let, Brule Antonija, kmetinja delavka, iz Vel. Slatnika, 37 let, Ziberni Alojzija, kmečka delavka iz Rake, 58 let.

GIBANJE PREBIVALSTVA V ČRNOMLJU

Od 17. do 23. januarja matični urad v Črnomlju ni vpisal nobenega poroda.

Izvršujemo: hitro in pocenli

montaž vseh vrst centralnih kurzarjev in sanitarnih naprav ter vsa stavna kleparska dela.

Izdelujemo:

kalariferje, ventilatorje, klime naprave, bojlerje, tlake kotle vse vrst, velikosti in izvedbi, električne kalariferje, kondenzne lance od 1 in pol do 2", kleparske prirobljene stroje, sušilne naprave in podobno.

Dovršujemo:

zidarske, lesarske, krovarske in drugi deli.

KOVINSKO PODJETJE CELJE, Vodnikova ulica 8 — telefon 21-56

Izdelujemo:

kalariferje, ventilatorje, klime naprave, bojlerje, tlake kotle vse vrst, velikosti in izvedbi, električne kalariferje, kondenzne lance od 1 in pol do 2", kleparske prirobljene stroje, sušilne naprave in podobno.

Izvršujemo:

montaž vseh vrst centralnih kurzarjev in sanitarnih naprav ter vsa stavna kleparska dela.

Naročila izvršujemo hitro in pocenli

hitro in pocenli

OTOK JE EKSPLODIRAL

,LUMPJE VKUP!“

Ko so Amerikanci v zadnji vojni vrgli prvi dve atomske bombe na Nagasaki in Hirošimo na Japonskem, sta eksploziji oben bomb porušili dve veliki mesti, toda nekaj sto kilometrov od tam, kjer sta bombe eksplodirale, niso detonacij niti čuli. Ko je pa 27. avg. 1883. leta eksplodiral indonezijski otok Krakatau, so detonacije slišali celo v krajuh, oddaljenih od otoka 5 tisoč kilometrov.

Najstrašnejša eksplozija v zgodovini človeštva

Krakatau je bil vulkanski otok, velik kakih 18 kvadratnih milij, na odprtrem morju med Javo in Sumatro. V začetku pomlad leta 1883 so se na otoku začela povajljati znamena preteče nevarnosti. Iz razpok v skalah je začel puščeti dim, pomešani s paro. Skozi džunglo sred otoka je potekala pravcata reka lave. Kapitan Ferzenzaar, ki se je bil v tem času izkrcal na otoku, je sporočil kolonialni upravi, da so ta Krakatau postala vrča, da ga je peklo v noge, čeprav je imel debele podplate in da je dobil otok dva nova vulkana. Ta kapitan je bil zadnji beli človek na otoku pred katastrofo. Plovba v vodah okrog Krakataua je postala zelo nevarna. Morje je pokrivala debela plasti pepela. Ni bilo dolgo, ko so na vzhodni obali Jave zaslišali bobnjenje s Krakatau. V mesecu Buitenzorg, ki je oddaljen od Krakataua okrog 100 km, so ljudje skali zaklonšči, misleč, da se bliža strahovit vihar. Eden od njih je takole popisal svoj vteze (100 km pred od Krakataua, na drugem otoku):

Popoldne 26. avgusta so grmečne pretrgale ostre detonacije, ki so postajale čedale hujše. Ljudi je popadel grozen strah. Znočilo se je, toda nihče ni mislil na spa-

razneslo stene. V Krakatau se je, nize kot je bilo morje, odprla velikanska jama, vanjo je pa butnilo morje. V dotiku z razbeljeno lavo se je voda spremenila v so-

Vulkan Krakatau še bruha

nje. Pred zoro je bobnjenje postal tako močno, da so se ljudje v Buitenzorzu sporazumeli samo z vptijem. Malo pred sedmo uro smo zaslišali strahovito detonacijo. Hih se so se tresle, kakor da jih trese roka nevidnega velikana. Ljudi so zbežali na ulice. Zaslišali smo še eno strašno detonacijo, potem pa je nastala tišina, kar je vulkan zginil.“

In vulkan je bil res izginil! Najprej si je bil napravil dva katerja, ki ju je bil videl kapitan Ferzenzaar, zatem je pritisik v vulkanu postal tako močan, da je

par in raztrgala otok. Ta strašna energija pare je vrgla v zrak 14 kubičnih milij granitnih skal. Dvignila je ves ta skalni pokrov nad sabo, kakor bi bil iz papirja.

Otok je zletel v zrak

Mornarji angleškega parnika »Charles Ball«, ki je bil daleč od otoka na odprtrem morju, so videli, kako je ves otok zletel v zrak, kakor izstreljen iz topa. Kamu se je morje pokrilo z miliioni mrtvih rib, precej kasneje kot so eksplozije videli, so zaslišali strahotno detonacijo, kakor da se

zvogojitelji onih dni so bili po-gosto obdarjeni z lastnostmi, ki so združevali dve skrajni nasprotiji. Bili so bodisi pretira-

podira svet. Eksplozijo so slišali tudi na otoku Rodriguez, 4400 kilometrov daleč od Krakataua. Ob izbruhu je nastal velikanski morski val; na obali Sumatre je dvignil veliko vojno ladjo »Boron«, ki je bila tam usidrana, in jo vrgel dve milji daleč na kopno. Ta orjaški val je prešel ves Indijski ocean in prišel do obal Afrike. Pri Kapetownu, 8000 km daleč od Krakataua je bil še zmerom visok 1 meter.

36 tisoč žrtev

Ta eksplozija je dvignila orjaške morske valove, ki so poleteli do štirih kontinentov, skoraj 13 tisoč kilometrov daleč od mesta eksplozije. Zračni valovi, posledica eksplozije, so nekajkrat obšli vso zemeljsko oblo. Na kraju, kjer se je pred eksplozijo dvigal 800 metrov visok hrib, je eksplozija izkopala jamo, globoko 300 metrov, dolgo in široko pa nekaj kilometrov. Razbeljeni drobci kamnja, pomešani s pepelom, so docela odkrili predel, velik nekaj tisoč kvadratnih kilometrov. Ta plaz je bila ponekod debela 30 metrov. Prah, ki ga je eksplozija vrgla kakih 50 kilometrov visoko v zrak, je vse leto napolnjevala vso stratosfero nad zemeljsko oblo. Čeprav v polemeru 180 km okrog Krakataua ni bilo nobene mesta, je vendar zaradi te strašne eksplozije izgubila življene nad 36.000 ljudi.

Katastrofa Krakataua se lahko ponovi

Vulkanski pepel je zasul cele pokrajine Indonezije. Džungle so se zadušile pod to smrtonosno odoje, rijeza polja so se spremnile v puščavo. Pepel je pokril nebo kakor temni oblaki. Še nekaj dni po katastrofi so v Bataviji morale podnevi goretji luči.

Vulkan Krakatau je bil na videnje mrtev. Od vsega otoka je bilo ostalo le nekaj kvadratnih kilometrov skalovja, pokritega s pepelom. Vse živali, ptice in ljudje, ki so živeli na otoku, sploh sleheno živo bježejo je bilo spremneno v prahu. Pepel je pokril neko kator mteni oblaki. Še nekaj dni po katastrofi so v Bataviji osvetljajo spomine na »Hrvatjarje«:

Nekega dne se je pa vulkan spet zbulil. Lava si je iskalila pot na površje. Začel se je tvoriti podmorski grič, ki je postopoma rastel in pogledal iz morja. Nastal je nov, nekaj metrov dolg in širok otoček z vulkanom, ki je bruhal pepel in lava. Ta vulkan še sedaj deluje in nekoga dne se prav lahko ponovi katastrofa iz leta 1883.

20 milijonov vreden zaklad so našli

Skupina delavcev, ki je bila zaposlena pri popravljanju stavbe podjetja »Kreka« v Sibleniku, je bila nemalo presenečena, ko je našla v zidu stavbe pravi zaklad kot v kakšni pravljici. Odkrili so kovinski skatljivo, v kateri je bilo 103 kilograma srebrenega denarja, v neposredni bližini pa še zelenzo blagajno, z 17 kg zlatih kovancev, funtov-šterlingov, napoleondorov, lir in dolarjev. Srebro je vredno po minimalni ceni najmanj 2 milijona dinarjev, zlati kovanci 17 milijonov, resnična vrednost je pa mnogo večja. Sodijo, da je bil zaklad začinil pred kakim 20 leti. Lastnika tega bogastva še niso odkrili.

Draga skodelica kave

Porota v Sacramento v Californiji je prisodila neki Ann Clark 3000 dolarjev odškodnine za eno samo skodelico crne kave. Natakarica v neki restavraciji je namreč Clarkovi servirala vroč kavo — z vrat.

Prijanje smola

Neki Marl Juels v nemškem Porenu se je zamudil v gostilni do treh zjutraj. Ker ni mogel nikjer dobiti takšja, da bi ga potegnil domov, je poklical resilni avto iz bolnišnice. Ta je res takoj prišel in pozabil natrkanost gost se je hitro vsehol vanj. Med potjo je še potopal spremeljevalcu, da ga hudo črviči v trebuhi, nakar je zaspal.

Ko se je čez 12 ur zbulil, seveda v bolnišnici, ugovoril, da nima več slepega črevesa. Zdravnik v bolnišnici so namreč sodili, da je vzrok trebušne bolezni prav gotovo slepo črevo. Zato so mu odpri trebuš in izrezali slepo črevo, akoravno ni bilo niti najmanj vneto. Tako je prijanev »trik« njega samega stal operacijo, brez katere bi lahko bil. Kako lepo bi bilo, če bi zdravniki operirali takim zlonam tisto suho žlico, ki ji prizanja na prekomerno uživanje alkohola!

Iz življenja nekdanjih novo meških študentov

Stara je novomeška gimnazija in stari so spominji na njenega častiteljivo poslopje nasproti franciškanske cerkve. Koliko inteligenčev je izšlo iz njega! Preteč del »starih« gimnazijev in njihovih profesorjev je že odšel za predniki. Kdor še tlači travo, se še rad spominja šolskega zvona, ki je vsak dan dopoldne in popoldne vabil dijake: »Lumpje vkup!« Tako vsaj so trdili brumni meščani, ki so jim prečerni študentje zagodili marsikatero. Ustno izročilo pa ve da do godivščini, ki še zdaj veselo oživlja spomine na stare študentovske čase v stari dolenski prestolnici.

Nekega dne je osmošolec Pepe Kozlevčar prav nerodno šepal v grščini.

»Zakaj niste bolje pripravljeni?«, ga je mirno vprašal profesor.

Fant ni bil v zadregi: »Ker sem bil len, gospod profesor.«

Profesor je obrazje je ostal trd kot kamen. Pogledal je prvaka v razredu reko: »Primus, vpisite v razrednicu: Kozlevčar Jožef zaradi poštenosti pohvaljen.«

Nato se je obrnil k Poldetu Smrketu.

»Nadaljujte s prevajanjem!«

Pa tudi Poldetu ni šlo za čink bolje od Pepe.

Profesor je ponovil svoje prvo vprašanje.

Poldet ga je veselo pogledal in prav tako odgovoril: »Ker sem bil len, gospod profesor!«

Tedaj je profesor potegnil očala na nosa in počasi narekoval primusu: »Vpisite v razrednicu: Smrk Leopold zaradi plagiata (slovenske tavnine) kaznovan z dvema urama karcerja.«

Kaj je bil karcer, stari študenti še vemo. — vpi —

ZA DOBRO VOLJO

ČE BO HUDA URAD

Miha jo primaha domov precej židan volje in tudi precej pozno, malce le v strahu pred svojo repenčasto boljšo polovico. V sobi molče stopi k omari, vzame dežnik, ga razpne in se usede na tabo. Zena osuplo gleda, če kaj bo, nato pa vpraša: »I Miha, kaj vendar počneš? Se ti je zmesalo?«

»Tisto pa ne,« se odreže Miha, »samou hude ure čakam.«

NEVARNA PRETNJA

V prevoznih čoln na blejskem jezeru se je utaboril tudi krekpo nadelen možak in izbruh v svoje dobre volje v razburjal sopotnike. Pa mu zagrozil čolnar: »Takoj mür, če ne boste fréali v jezeru!« Kaj?« se našopira vinski bratec. »Nato mi boste vrgli! No, kar vendar daje me. Požrem vam tole lužo, da boste moralci svojo škatlo po suhem draisati na zaji!«

MAME SO PA RES ČUDNE

Miha je primahal iz šole in korajno pomolil mami pod nos spričevalo. Mama pogleda v pravni očitajoče: »Miha, Miha, spet imaš tako slabo spričevalo...«

»Kaj slab? Si pa res čudna!« se odreže nadobudni sinčko. »Ves, tovariš učitelj mi je po rekel, da je še predobro zame.«

Glavno mesto Kolumbije

mesto tatov

Glavno mesto južnoameriške države Kolumbije — Bogota — je postalo na svojstvu način »slavno«: dobilo je naslov »Mesto tatov«. Bogota ima namreč svetovni rekord v številu in tehnični izvir. Pred nedavnim so na primere nekemu znanemu pridigarju neopazno ukrali na priznici, pred vsemi poslušali denarnico iz notranjega čepa. Vlada je poklicala na navada je, da starši poroči v starosti od 5 do 14 let, ki so vdove ali pa ločenke. Po istem poročilu se 14 odstotkov otrok poroči v starosti od 5 do 14 let, čeprav zakon iz leta 1929 izrecno prepoveduje poročenje žensk pred 14 letom. Indija ima danes okrog 375 milijonov ljudi. Splošna navada je, da starši poroči ženske otroke že v starosti od 5 do 14 let.

PRVIČ NA PLESU

Na silvestrovo je prvič prišla na javni ples tudi Metka s svojo mamom. Pa ji po plesu pravi mama: »No, Metka, kaj se pri takši kisloli drži?«

»Oh, plesale mi je venomer stopal na kurje oko.«

»Zakaj mu pa tega nisi povедala?«

»Ko ne vem, če je spodobno imeti kurje oko!«

IZ DEZZJA POD KAP

»Hej, natakar! Tale krompir je čisto surov. Takoj mi poklicite upravnika!«

»Oh, nikar, tovariš Maja-ronček! On je čisto surov. on!«

DOBROSRČNEZ

Na klopi v parku posevata vdove v obvezni spodnicami. Polikarp. Pa pravi Polikarp vdovi: »Lejte, Spela: vi žalujete za svojim možem, jaz pa za svojo staro! Bi ne bilo bolje, da začneva skupaj žalujati, a?«

RED V KUHINJI

»Francka, prinesite no iz shrambe zeleno steklenico za petrolej. Na nji piše »jesti«, v nji pa mora biti malinovec; vendar prej poduhajte, ce na morda salmiak...«

»Jože, nikar venomer ne gondrijai, saj vendar veš, da znam puško bolje popravit kakov tuk!«

Kakor podlasica je Jožek po opravljenem delu skočil z lestve.

»Tako, ta naloga je končana!« In čež čas se je z narejeno žalostjo zagledal v pomazano besedo fabbro ter hudomušno zatarnal:

»Ah, ragazzi, ragazzi, cosa lavorate?«

»Bene, bene, tobio takalo!« so otroci vzlikali in se krohotali.

»Zivelje svoboda!«

Takšen veseli direndaj so prinesli v vas, da Dobravčani kaj takega še niso doživeli. Od veselja so jim solze navrele v oči in gledajoče to svojo dečko, srčko rodu, za katero so trpeli in zanje v času vojne trepetali, so za kratek čas pozabili na prestano gorje, na lanskoletni požar v vasi, na pogorišča, na vse, kar so prestali v sužnjih dneh, ko so fašisti teptali njihove narodne pravice in jim odrekli pravico do življenja, da lastniki napajali z lastnim znojem; pravico do življenja grud, katere sinovi in hčere so bili.

Veliki dnevi trpljenja so se umaknili velikemu dnevu veselja, ki ga je prinesla zmaga pravice nad krivico.

Naslednji dan se je sredi popoldne oglastila v Veliki loži vesela pesem harmonike.

Dobravški otroci so se spustili v tek po vasi. Hiteli so nasproti partizanom, ki so po svojem kurirju Gregorju že sinoč napovedali obisk težko prizadetim Dobravčanom. Napovedali so slavnostno zborovanje, združeno s kulturno prireditvijo.

Harmonika je vriskala v sončen dan. Bordini Početnikove čete so peli:

»Hej brigade, hitite, razpodite, zatrите, požigalce slovenskih domov...«

LOJZE ZUPANC: